

Zitting 2005-2006

18 april 2006

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de stellingen van de vzw Plattelandstoerisme over de ontwikkeling van het hoevertoerisme en de werking van het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg	1
Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over dode bruinvissen die aanspoelen aan de kust	3

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de stellingen van de vzw Plattelandstoerisme over de ontwikkeling van het hoevertoerisme en de werking van het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat deze commissie steeds meer een West-Vlaamse aangelegenheid wordt.

Minister-president Yves Leterme: Dat kan de kwaliteit enkel ten goede komen.

De heer Stefaan Sintobin: Over de oprichting, de doelstellingen en de opdrachten van het Interbestuurlijk Plattelandsoverleg (IPO) kan ik vrij kort zijn. We hebben hierover trouwens al meermaals van gedachten kunnen wisselen. Bovendien hebben verschillende leden van deze commissie de oprichtingsvergadering van het IPO op 27 juni 2005 bijgewoond. Zoals iedereen weet, zijn binnen het IPO drie werkgroepen opgericht. Een van de opdrachten van het IPO betreft het formuleren van beleidsvoorstellen en -adviezen met betrekking tot het plattelandsbeleid.

Naast een meer algemene vraag over de stand van zaken binnen het IPO, wil ik het vandaag in het bijzonder over het hoevertoerisme hebben. Iedereen is er zich allicht van bewust dat de landbouwsector momenteel onder zware druk staat. Een verbreding binnen de sector zou dan ook heel wat opportuniteiten bieden.

Uit de cijfers die de vzw Plattelandstoerisme onlangs heeft bekendgemaakt, blijkt duidelijk dat het hoevertoerisme in de lift zit. Steeds meer mensen raken vertrouwd met het fenomeen en voor de betrokken landbouwers gaat het om een bijkomende bron van inkomsten. Helaas blijken met betrekking tot de ruimtelijke ordening nog heel wat knelpunten te bestaan. Het feit dat bij de ontwikkeling van het plattelandstoerisme heel wat beleidsdomeinen, zoals

plattelandsbeleid, toerisme en ruimtelijke ordening, betrokken zijn, vormt in mijn ogen een bijkomend probleem. Ten gevolge hiervan zijn de regels voor de betrokkenen niet altijd even transparant. De vzw Plattelandstoerisme pleit voor meer mogelijkheden en voor een versoepeling op het vlak van de ruimtelijke ordening voor het hoeve- en plattelandstoerisme. De vzw Plattelandstoerisme wil vooral een uitbreiding van de huidige beperking tot vier verblijfseenheden. Indien ik goed ben ingelicht, zijn de minister van Toerisme en de minister-president hiervoor gewonnen. Het IPO lijkt op dezelfde lijn te zitten.

Op 17 november 2004 heb ik minister Van Mechelen hierover een vraag om uitleg gesteld. Indien ik zijn antwoord goed heb begrepen, zou de beperking tot vier kamers in het ministerieel besluit van 28 november 2003 niet van toepassing zijn voor het hoevertoerisme. Hiervoor zou enkel de eis tot onder- of nevenschiktheid en het bestaan van een leefbaar of een werkelijk landbouwbedrijf van tel zijn. Dit lijkt me in tegenspraak met de interpretatie van de nevenbestemming landbouw in het zogenaamde hoevedecreet door de afdeling Land van AMINAL. Volgens deze interpretatie kan enkel sprake zijn van maximaal vier verblijfseenheden met een maximale vloeroppervlakte van 50 vierkante meter elk. In hetzelfde antwoord heeft minister Van Mechelen naar de provinciale en de gemeentelijke structuurplannen en naar de bestaande dynamische planningsprocessen verwezen.

Mijnheer de minister-president, als minister van Plattelandsbeleid bent u nauw betrokken bij de verdere ontwikkeling van het hoevertoerisme. Kunt u het advies van het IPO over de ruimtelijke beperkingen voor het plattelandstoerisme toelichten? Komt dit advies volgens u overeen met het antwoord dat minister Van Mechelen me eind 2004 heeft gegeven? Klopt het dat u gewonnen bent voor een uitbreiding van het aantal verblijfseenheden?

Ik rond af met een meer algemene vraag, maar ik weet niet of u deze vraag vandaag zult kunnen beantwoorden. Op 17 november 2005 heeft mevrouw Hostekint een vraag om uitleg over het sociaal wonen op het platteland en over de werking van het IPO gesteld. U hebt toen verklaard dat u in deze commis-

sie periodiek verslag zou uitbrengen over de werking van het IPO. Om die reden leek het me een goed idee om de adviserende taken en de globale werking van het IPO enkele maanden later weer op de agenda te plaatsen. Kunt u een overzicht geven van de behandelde thema's en van de tot op heden geleverde beleidsaanbevelingen en -adviezen?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Mijnheer de voorzitter, het spreekt voor zich dat we achter het plattelands-toerisme staan. We kunnen deze vorm van toerisme enkel een warm hart toedragen. Het gaat hier evenwel om een problematiek die verschillende bevoegdheidsdomeinen overschrijdt. Het gaat hier niet enkel om ruimtelijke ordening, toerisme en landbouw. De vraag is in welke mate met instanties als Toerisme Vlaanderen en de provinciale overheden wordt samengewerkt. Welke aanbevelingen heeft het IPO tot op heden gedaan? Ik zou dit graag weten in functie van de werkzaamheden van de commissie voor Toerisme.

De voorzitter: Mijnheer Sintobin, ik wil even een opmerking maken over een van de laatste puntjes die u daarnet heb aangehaald. We hebben enkele weken geleden afgesproken dat we nog voor het zomerreces overleg over het PDPO 2007-2013 (Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling) zouden voeren. We wachten op een signaal van het kabinet van de minister-president. Het kabinet moet contact met de administratie opnemen. Indien we een goed debat willen voeren, moeten we over voldoende informatie kunnen beschikken. U mag evenwel noteren dat dit overleg nog voor het zomerreces zal plaatsvinden.

Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, wat het overleg over het PDPO 2007-2013 betreft, hebt u de termijn goed omschreven. Nog voor het begin van het zomerreces zullen we hierover een nuttig debat kunnen voeren.

Wat de periodieke rapportering over het interbestuurlijk plattelandsoverleg betreft, wil ik me naar de organisatie van de werkzaamheden van het Vlaams Parlement schikken. Sinds de Magna Carta berust de volkssoevereiniteit bij de parlementaire overheid. Indien de commissie dit wenst, zal ik duiding geven bij de punten die binnen het IPO op tafel liggen.

Ik wil er trouwens op wijzen dat de adviezen van het IPO voor iedereen op een transparante wijze toegankelijk zijn. Op de website www.ipo-online.be kan iedereen de adviezen lezen en zien welke thema's de werkgroepen van het IPO momenteel behandelen.

Wat de problematiek van het hoevetoerisme betreft, is de huidige situatie erop gericht de agrarische structuur te beschermen. De activiteiten op het grondgebied met een agrarische bestemming zijn beperkt tot de activiteiten die tot de landbouw in de brede zin behoren. Dit is de administratieve omschrijving van de huidige situatie. Hoevetoerisme is zone-eigen. Plattelandstoerisme op een voormalige boerderij in agrarisch gebied is zonevreemd.

Conform de opdracht die aan het IPO is toevertrouwd, gaat het advies van het IPO over hoevelogies en over plattelandslogies bij particulieren. Het gaat hier met andere woorden om actieve en voormalig actieve hoeves en om andere solitaire, losstaande gebouwen in het landbouwgebied. Zoals gevraagd, heeft het IPO een advies over het vergunbare kader gegeven. Dit advies heeft geen betrekking op het planologische kader van de hoeve- en plattelandslogiesmogelijkheden.

De huidige vergunningspraktijk beperkt het aantal kamers voor zonevreemde ondernemingen in agrarisch gebied tot vier, conform het besluit van november 2003 waar u naar hebt verwezen, en tot een economische nevenactiviteit op een landbouwbedrijf voor hoevelogies, op basis van een advies van de afdeling Land.

Het advies van het IPO volgt bestaande rentabiliteitsstudies waaruit blijkt dat een bedrijf met vier kamers niet economisch verantwoord uit te baten is. Acht kamers wordt beschouwd als een neveninkomen, en vijftien kamers is te interpreteren als een volwaardig inkomen. Om de economische diversificatie op het platteland te ondersteunen en de hinder voor de primaire activiteit in een agrarisch of parkgebied te begrenzen, stelde het IPO acht verblijfsgelegenheden of sleutels voor, met een totaal van maximum 32 personen die tegelijkertijd kunnen overnachten. Daarnaast werd er wel gesteld dat andere aspecten zoals mobiliteit, de veiligheidsvoorschriften, de milieueisen, de kwaliteit van de logiesbedrijven en de ruimtelijke draagkracht limiterend kunnen zijn en desgevallend kunnen verhinderen dat men tot acht kamers wordt vergund. De aangehaalde bovengrenzen zijn geen recht, maar moeten worden getoetst

aan de specifieke, plaatselijke omstandigheden door de vergunningverlenende overheid waarbij een duurzame ontwikkeling binnen de plattelandsomgeving moet worden nagestreefd. Indien men een grootschaliger bedrijvigheid wil uitbouwen, zal conform het advies de betrokken eigenaar het instrumentarium van de ruimtelijke ordening moeten inschakelen, namelijk het ruimtelijk structuurplan en ruimtelijk uitvoeringsplan, om desgevallend de zonevreemdheid op te heffen.

Voor uw tweede vraag verwijs ik naar de website van het IPO. De volgende thema's werden reeds behandeld en goedgekeurd op het bestuurlijk overleg van 30 januari 2006.

Een eerste thema is sociaal wonen op het platteland waarbij het IPO adviseert om het stimuleren van een structureel intergemeentelijke samenwerking als de draaischijf voor een succesvol lokaal woonbeleid voor het platteland als prioritaire beleidsmaatregel waar te maken. Daar komen zaken zoals bijvoorbeeld de bestuurlijke draagkracht van de plattelandsgemeenten aan de orde. Eveneens prioritair is de gebiedsgerichte aandacht die wordt gevraagd voor de renovatie van woningen om aan de huidige woningstandaarden te voldoen.

Een tweede thema vormen logiesbedrijven op het platteland. Een derde thema is de zogenaamde cluster van de kwaliteitskamers waarbij het IPO adviseert dat de Vereniging voor Vlaamse Provincies het initiatief zou nemen om in de schoot van het interprovinciaal plattelandsoverleg en naar aanleiding van de nieuwe Europese PDPO-programmaperiode, naar analogie met West-Vlaanderen en Vlaams-Brabant in alle provincies een kwaliteitskamer op te richten. Dit advies, gedragen door alle leden van het IPO, wil de goede praktijk van Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen veralgemenen in alle provincies.

Volgende thema's zijn in behandeling in de werkgroepen: de belemmerende regulering van bestaande hoefwinkels, de kwaliteit en bereikbaarheid van voorzieningen, stilte en rust als collectieve waarde, onderhoud van landschappelijke en recreatieve infrastructuur op het platteland, gebiedsgerichte benadering van ruimtelijke transformaties op het platteland en hergebruik van leegstaande gebouwen op het platteland.

Ondertussen is men bezig met een eerste evaluatie van de werking van het IPO, dat desgevallend zal

worden bijgestuurd zoals was gepland in de beleidsbrief en bij de oprichting van het IPO.

Mijnheer Verstreken, de aanwezigheid van de minister van Toerisme in het IPO is de waarborg voor een goede betrokkenheid van Toerisme Vlaanderen. Ik heb begrepen van de minister van Toerisme dat hij maatregelen heeft laten nemen opdat ook Toerisme Vlaanderen goed op de hoogte zou zijn van de adviesverlening vanuit het IPO. Mijns inziens zijn de mogelijkheden, waarin desgevallend bijkomend zou worden voorzien voor het platteland, helemaal niet in rechtstreekse of onrechtstreekse concurrentie met de verblijfsaccommodatie aan de kust. Het is mijn indruk dat het platteland als toeristische verblijfsregio een ander product is waar mensen op een ander moment en om andere redenen verwachtingen naar hebben dan de kust als de vakantieregio bij uitstek van Vlaanderen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Ik zal zeker on line de adviezen en dergelijke van het IPO bekijken. Mijnheer de voorzitter, zoals u voorstelt, kunnen we voor het reces deze materie nogmaals aankaarten bij de bespreking van het PDPO 2007-2013.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer André Van Nieuwkerke tot de heer Yves Leterme, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over dode bruinvissen die aanspoelen aan de kust

De voorzitter: De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, hoe ziet een bruinvis eruit? Ik laat even een foto rondgaan bij wijze van didactisch materiaal. Er zijn drie ministers bevoegd voor de 'flipper': niet alleen de minister-president, maar ook de minister van de Noordzee en de minister van Justitie die het kustreglement moet handhaven. De flipper zou de best beveiligde bruin-

vis moeten zijn maar dat is helaas niet het geval. We stellen vast dat de laatste jaren de bruinvissen steeds meer te voorschijn komen in de Zuidelijke Noordzee. De flipper is voor de toeristen een bijkomende attractie: vanaf de pier in Nieuwpoort bijvoorbeeld kan je het schouwspel gadeslaan. Wetenschappers zijn echter minder enthousiast en vrezen dat de bruinvis in onze streken en in de ondiepe kustwateren van de Zuidelijke Noordzee komt omdat het ecosysteem in de Noordelijke Noordzee danig verstoord is en de bruinvis zich daar niet meer goed voelt.

We stellen vast dat de bruinvis ook langs onze kust niet meer veilig is. In 2006 zijn er 29 bruinvissen dood aangespoeld. Eind maart zijn niet minder dan 13 bruinvissen aangespoeld op onze stranden. Uit een eerste onderzoek door wetenschappers van de Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee, afgekort BMM, blijkt dat zeker tien dieren wonden vertoonden die ontstaan zijn door netten. Zonder twijfel zijn er nog meer dieren doodgegaan, maar door de windrichting parallel met de kustlijn spoelen ze verder weg. De vaststelling dat zoveel dieren aanspoelen, moet ons zorgen baren, en zeker dat ze lager dan het vloedmerk aanspoelen. Deze dieren zijn ontegensprekelijk het slachtoffer van warrelnetten.

Deze dieren zijn internationaal beschermd, niet alleen door de Europese habitatrichtlijn maar ook door de Agreement on the Conservation of Small Cetaceans of the Baltic and North Seas, afgekort ASCOBANS. Die bescherming garanderen we echter niet. Meer nog: we zijn eind 2005 reeds op de vingers getikt door de Europese Commissie omdat we het met die bescherming niet nauw nemen. Dat moet ons alerter maken voor heel de problematiek.

Daarnaast is er een rapport van 21 april 2004 van het BMM. Ik citeer daaruit: 'Gezien de vastgestelde omvang van de bijvangst van bruinvissen en de verplichtingen op nationaal en internationaal vlak om deze diersoort te beschermen, dringen zich bijkomende maatregelen op. Ten minste een gedeelte van de bijvangst situeert zich bij de recreatieve visserij. Daarom verdient het aanbeveling om bijkomende maatregelen te treffen, zoals een verbod op het gebruik van warrelnetten in de recreatieve visserij, ten minste gedurende de maanden januari tot en met mei.' In feite zou dat het hele jaar door moeten gelden, maar nu geldt er enkel een verbod op de laagwaterlijn.

Daarnaast is de sterfte van de bruinvissen wellicht ook te wijten aan illegale activiteiten van professionele warrelnetvissers uit Nederland die het kustreglement niet nakomen en netten tot op het strand leggen.

Mijnheer de minister-president, hebt u een zicht op de juiste doodsoorzaak van de bruinvissen? In hoeverre wordt de bovenvermelde aanbeveling van de BMM nageleefd in de gemeentelijke reglementeringen voor het plaatsen van warrelnetten door particulieren? Op welk verdrag beroepen de Nederlandse vissers zich om langsheen onze kust te mogen vissen? Onder welke voorwaarden mogen zij hier vissen? Komt er een afdoend beschermingsbeleid voor deze beschermde diersoort in Vlaanderen? Op federaal niveau zagen we al diverse initiatieven, zoals de bruinvislijn. In hoeverre is er al overleg geweest tussen de Vlaamse en de federale overheid om een antwoord te formuleren aan de Europese Commissie?

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Vorig jaar, toen ik op een vroege zondagochtend op het strand aan het lopen was, zag ik eens een bruinvis liggen. Het is een prachtig beest. Hebt u er een zicht op hoe vaak de zeevaartpolitie optreedt in het kader van de gestelde problematiek? Bestaan er hieromtrent afspraken? Indien niet, kunnen die worden gemaakt? Hebt u ook een zicht op het aantal gemaakte processen-verbaal aan de Nederlandse vissersvloot?

De heer André Van Nieuwerkerke: Ik heb die vragen schriftelijk gesteld aan de minister van Justitie.

De voorzitter: Minister-president Letermé heeft het woord.

Minister-president Yves Letermé: Geachte leden, ik dank de heren Van Nieuwerkerke en Verstreken dat ze het probleem hier ter sprake brengen. De problematiek is gesignaleerd bij de media en leeft bij een aantal mensen. Wat betreft de doodsoorzaak van de bruinvissen, kon worden vastgesteld dat een groot aantal exemplaren insnoerwonden vertoonden, wat erop kan wijzen dat ze slachtoffer zijn geweest van bijvangst bij de warrelnetvisserij. Hierbij worden warrelnetten of kieuwnetten gebruikt waar de mariene organismen zich in kunnen verstrikken.

Het recreatieve gebruik van dergelijk tuig is strikt gereguleerd. Op basis van de wet op het mariene

milieu is het recreatieve gebruik in de Belgische zeegebieden verboden. Voor de strandvisserij zijn de bepalingen van de gemeentelijke politieverordeningen van toepassing; voor het professioneel gebruik zijn Europese teksten van toepassing.

Een vijftal kustgemeenten heeft een specifiek reglement op de strandvisserij. In deze reglementen worden de voorwaarden vastgelegd tot het bekomen van een vergunning en worden verboden periodes en gebieden aangeduid. Behalve in Oostende is het gebruik van warrelnetten nergens verboden. Men kan echter een verminderd gebruik van warrelnetten in de strandvisserij vaststellen ten gevolge van de strengere controle op het verplicht droogvallen bij laag tij en de praktische problemen die hieruit voortvloeien. De reglementering schrijft voor dat om een warrelnet te gebruiken, men rekening moet houden met het getij en dat de warrelnetten droog moeten vallen bij eb.

Nederlandse vissers hebben op basis van het Benelux-verdrag dezelfde rechten als Belgische vissers in de Belgische zeegebieden. In concreto moeten ze de bepalingen van het kustreglement naleven. Inbreuken hierop werden reeds geverbaliseerd en aan de bevoegde parketten overgemaakt. Het geven van statistische informatie over de vaststelling van inbreuken ressorteert onder de bevoegdheid van mijn federale collega, de minister van Justitie.

Op 21 april 2006 is er op mijn initiatief en in samenspraak met de coördinator geïntegreerd kustzonebeheer een overlegvergadering gepland met de betrokken federale en gewestelijke diensten en medewerkers van de Vlaamse ministers van Zeevisserij en Leefmilieu en de federale minister van de Noordzee. Misschien moeten we nagaan of we ook de minister van Justitie daarbij moeten betrekken. Het is de bedoeling om de actuele situatie te onderzoeken en na te gaan welke maatregelen op korte termijn genomen kunnen worden en via welke wettelijke weg. Het al dan niet tijdelijk verbieden of beperken van het recreatieve gebruik van warrelnetten, zal alvast onderzocht worden. Deze maatregel zou op heel korte termijn opgelegd kunnen worden via de gemeentelijke politiereglementen.

Het antwoord naar de Europese Commissie wordt verzorgd door de BMM. Er was informeel overleg tussen de betrokken diensten met betrekking tot de communicatie die aan de Europese Commissie moet gebeuren.

De voorzitter: De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke: Mijnheer de minister-president, ik vind het positief dat de zaak ernstig wordt genomen en dat wordt geprobeerd op een gecoördineerde en geactualiseerde manier deze problematiek aan te pakken. Het zou geen reclame zijn mocht deze sterfte voortduren. Ook voor de strandbezoekers en de kinderen is dat geen goede zaak, en evenmin voor de Vlaamse en federale wetgeving. Als er een wetgeving is, moeten we die toepassen en moeten we een voorbeeld geven. Het lijkt een banaal onderwerp maar we moeten kwaliteit bieden in plaats van de zaak op zijn beloop te laten. Mijnheer de minister-president, ik dank u voor het goede antwoord, zeker wat betreft de vergadering van vrijdag, waarbij de zaak onmiddellijk concreet wordt aangepakt.

Minister-president Yves Leterme: Ik wil u toezeggen dat we u en de heer Verstreken vrijdag of maandag op de hoogte zullen brengen van het verloop van de vergadering en van eventuele conclusies die zijn genomen.

De heer André Van Nieuwkerke: Misschien kan dat ook voor de kustgemeenten, zodat ze duidelijk zien dat er iets gaande is terzake.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
